

วารสาร

ปีที่ 54 ▶ ฉบับที่ 5 ▶ เดือนกันยายน - ตุลาคม 2556

www.cgd.go.th

กรมบัญชีกลาง

มารู้จักกับ โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1

การประเมินผลบัญชีภาครัฐ

“กับดัก” กับ “การพัฒนาระบบราชการ”

การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง โดยใช้แบบจำลอง CAPM : กรณีศึกษาหลักทรัพย์ DCON , DRT , Q-CON , RCI , SUPER , และ TASCO เกร็ดเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เกี่ยวกับการทำฐานข้อมูลเพื่อใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาล

นางสาวอุไรวรรณ รุกขวัฒนกุล
นักบัญชีชำนาญการพิเศษ
สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

มารู้จักกับ โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554

หลายท่านในแวดวงกระทรวงการคลัง คงพอทราบข่าวแล้วว่า กรมบัญชีกลางโดยสำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ ได้ส่งผลงานนวัตกรรม “โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554” เข้าประกวดรางวัลเพชรวิญญูรักษ์ ครั้งที่ 4 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2555 (4th MOF Innovation Awards 2012) เมื่อวันศุกร์ที่ 26 เมษายน 2556 โดยนำเสนอผลงานเข้าประกวดในประเภท กลุ่มหน่วยงานระดับกรม เป็นนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ผลงานประเภทนี้จะมีรางวัลอยู่ 4 รางวัล ได้แก่ รางวัลชนะเลิศ 1 รางวัล รางวัลรองชนะเลิศ

1 รางวัล และรางวัลชมเชย 2 รางวัล ทุกรางวัลจะได้รับโล่เกียรติยศและเงินรางวัล ผลปรากฏว่า ผลงาน “โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554” ได้รับ รางวัลรองชนะเลิศ ถือเป็นความภาคภูมิใจของกรมบัญชีกลางเป็นอย่างมาก และแสดงให้เห็นว่า ในส่วนงานต่างๆ ของกรมบัญชีกลางน่าจะมีผลงานดีๆ อยู่อีกมาก ที่ยังไม่ได้เออมานำเสนอในคราวนี้ และคงจะทยอยเออมานำเสนอในโอกาสต่อไป

เนื่องจากมีสมาชิกวารสารกรมบัญชีกลาง และผู้สนใจจำนวนมาก ต้องการทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผลงาน “โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554” จึงถือโอกาสนี้ นำเสนอรายละเอียดของผลงานดังกล่าว ที่ได้จัดทำไว้เมื่อตอนส่งเข้าประกวด ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจได้ถึง ความเป็นมา สาระสำคัญ แนวคิดสร้างสรรค์ รูปแบบวิธีการให้บริการ กระบวนการทำงาน และ ประโยชน์ที่ได้รับ ถือเป็นการมาทำความรู้จักกับ “โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554” ไปพร้อมๆ กัน สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้รับบริการ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุน ของงานบริการสาธารณะตามวิธีการและรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด กรมบัญชีกลางจึงได้กำหนดรูปแบบรายงานในระดับกิจกรรมย่อยและผลผลิตย่อย แยกตามแหล่งของเงิน โดยให้ส่วนราชการระดับกรมจัดส่งรายงานต้นทุนผลผลิต ส่งให้สำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และสำนักงาน ก.พ.ร. และเพื่อให้ ส่วนราชการสามารถดำเนินการคำนวณต้นทุนผลผลิตตามวิธีการและรูปแบบที่กำหนดได้ กรมบัญชีกลางจึงได้จัดทำโปรแกรมการคำนวณต้นทุนผลผลิต CGD_Costing V.2554 ขึ้น โดยกลุ่มผู้รับบริการ คือ ส่วนราชการระดับกรมที่ใช้ระบบบริหาร การเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ในการบันทึกรายการทางการเงิน อย่างเต็มรูป ประกอบด้วยส่วนราชการ 136 แห่ง ใน 20 กระทรวง และส่วนราชการ ที่ไม่สังกัดกระทรวง 12 แห่ง รวมทั้งสิ้น 148 ส่วนราชการ

2. การพัฒนาโปรแกรม CGD_Costing V.2554 ใช้บุคลากร (นักบัญชี) ของกรมบัญชีกลาง ซึ่งไม่มีการจ้างบริษัทหรือบุคลากรภายนอก มาดำเนินการแต่อย่างใด บุคลากรของกรมบัญชีกลางเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดตั้งแต่ การกำหนดความต้องการของผู้ใช้ (Requirement Analysis) การออกแบบวิธีการ และการออกแบบรายงาน (Conceptual Design) การออกแบบโปรแกรม (System design) การพัฒนาโปรแกรม (Development) การทดสอบโปรแกรม (Testing)

และการอบรมส่วนราชการ (Training) ดังนั้น โครงการพัฒนาโปรแกรมการคำนวณต้นทุน : CGD_Costing V.2554 จึงไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ อย่างแท้จริง

3. ความกิดสร้างสรรค์ มีที่มาจากแนวคิดตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาตราที่ 21 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการมีการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาฯ ได้กำหนดว่า ต้องมีการเปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยของส่วนราชการที่มีงานบริการสาธารณะประเภทและคุณภาพเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อให้ส่วนราชการมีรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะที่สูงกว่าต้องจัดทำแผนการลดจ่ายต่อหน่วยและนำเสนอสำนักงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และสำนักงาน ก.พ.ร. ให้ความเห็นชอบ โดยส่วนราชการต้องถือปฏิบัติตามแผนลดรายจ่ายต่อหน่วย ซึ่งส่วนราชการได้จัดทำบัญชีต้นทุนตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 กรมบัญชีกลางได้ปรับปรุงแนวทางการคำนวณต้นทุนผลผลิต โดยยึดหลักการคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity - Based Costing) โดยให้ส่วนราชการคำนวณต้นทุนผลผลิตไปสู่ระดับต้นทุนกิจกรรมย่อยและต้นทุนผลผลิตย่อย โดยแยกรายงานต้นทุนตามแหล่งของเงิน ได้แก่ เงินในงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ งบกลาง และค่าเสื่อมราคา ซึ่งหน่วยงานต้องเรียกข้อมูลค่าใช้จ่ายจากระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) มาคำนวณต้นทุน ในการคำนวณต้นทุนกิจกรรมย่อย และผลผลิตย่อยแยกตามแหล่งเงิน ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการคำนวณต้นทุนตามวิธีการและรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดได้โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel เช่นเดิมได้อีกต่อไป เนื่องจากวิธีการคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรมมีความซับซ้อนมาก

4. การปันส่วนต้นทุนระหว่างกิจกรรมย่อย มี 3 วิธี ซึ่งสามารถอธิบายให้เห็นถึงระดับความซับซ้อนและความถูกต้องของการปันส่วน ได้ดังนี้

4.1 การปันส่วนทางตรง (Direct Allocation Method) เป็นการปันส่วนจากกิจกรรมย่อยที่มีลักษณะสนับสนุนไปยังกิจกรรมย่อยที่มีลักษณะที่สร้างผลผลิตหลักโดยตรง โดยจะไม่มี การปันส่วนต้นทุนไปยังกิจกรรมย่อยที่มีลักษณะสนับสนุน ซึ่งเป็นวิธีการปันส่วนเดิมที่กรมบัญชีกลางกำหนดให้ใช้ก่อนปีงบประมาณพ.ศ. 2551 ตัวอย่างเช่น

กิจกรรมบริการอาคารสถานที่ บันส่วนให้กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน 50% ให้กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน 50% และกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์ บันส่วนให้กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน 40% ให้กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน 60%

กิจกรรม	จำนวนเงิน ก่อน การบันส่วน	บันส่วนต้นทุนจาก		จำนวนเงิน หลัง การบันส่วน
		กิจกรรมบริการ อาคารสถานที่	กิจกรรมบริการ คอมพิวเตอร์	
กิจกรรมบริการอาคารสถานที่	50,000	-50,000		-
กิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์	40,000		-40,000	-
กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน	100,000	50% = 25,000	40% = 16,000	141,000
กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน	200,000	50% = 25,000	60% = 24,000	249,000
รวม	390,000			390,000

4.2 การบันส่วนแบบขั้น (Step Allocation Method) เป็นการบันส่วนระหว่างกิจกรรมทั้งหมด โดยกำหนดลำดับการบันส่วนว่ากิจกรรมใดจะบันส่วนก่อนหลัง ซึ่งเป็นวิธีการที่สำนักงานประมาณใช้ในการคำนวณต้นทุนตัวอย่างเช่น ถ้ากำหนดให้กิจกรรมบริการอาคารสถานที่บันส่วนก่อนกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์

กิจกรรมบริการอาคารสถานที่บันส่วนให้กิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์ 40% ให้กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน 30% กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน 30% ต่อจากนั้นกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์บันส่วนให้กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน 40% กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน 60%

กิจกรรม	จำนวนเงิน ก่อน การบันส่วน	บันส่วนต้นทุนจาก		จำนวนเงิน หลัง การบันส่วน
		กิจกรรมบริการ อาคารสถานที่	กิจกรรมบริการ คอมพิวเตอร์	
กิจกรรมบริการอาคารสถานที่	50,000	-50,000		-
กิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์	40,000	40% = 20,000	-60,000 (40,000 - 20,000)	-
กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน	100,000	30% = 15,000	40% = 24,000	139,000
กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน	200,000	30% = 15,000	60% = 36,000	251,000
รวม	390,000			390,000

4.3 การปันส่วนแบบกลับไปกลับมา (Reciprocal Allocation Method) เป็นการปันส่วนระหว่างกิจกรรมทั้งหมด การปันส่วนวิธีนี้เป็นการปันส่วนที่ถูกต้องมากที่สุด เนื่องจากถ้าพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วกิจกรรมบริการอาคารสถานที่ก็ใช้บริการคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์ก็ใช้บริการอาคารสถานที่ ดังนั้น การปันส่วนใน 2 วิธีแรก เป็นการการปันส่วนที่ทำให้ผลของการปันส่วนอาจคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง อย่างไรก็ตามการปันส่วนตามวิธีแบบกลับไปกลับมาเป็นวิธีที่ค่อนข้างยากโดยเฉพาะกรณีที่มีกิจกรรมจำนวนมาก เพื่อให้ผลการคำนวณต้นทุนผลผลิตของส่วนราชการมีความถูกต้องสูงสุด กรมบัญชีกลางจึงกำหนดให้ส่วนราชการใช้วิธีนี้คำนวณต้นทุนผลผลิต

กิจกรรม	จำนวนเงิน ก่อน การปันส่วน	ปันส่วนต้นทุนจาก		จำนวนเงิน หลัง การปันส่วน
		กิจกรรมบริการ อาคารสถานที่	กิจกรรมบริการ คอมพิวเตอร์	
กิจกรรมบริการอาคารสถานที่	50,000		20%	-
กิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์	40,000	40%		-
กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน	100,000	30%	32%	139,782.61
กิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน	200,000	30%	48%	250,217.39
รวม	390,000			390,000

ตัวอย่างวิธีการคำนวณ คือ ให้กิจกรรมสนับสนุน 2 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมบริการอาคารสถานที่ และกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์ ทำการปันส่วนแบบกลับไปกลับมาระหว่างกันได้ และในขณะเดียวกันปันส่วนให้กิจกรรมย่อยที่มีการสร้างผลผลิตหลัก

กิจกรรมบริการอาคารสถานที่ปันส่วนให้กิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์ 40% กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน 30% และกิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน 30%

กิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์ปันส่วนให้กิจกรรมบริการอาคารสถานที่ 20% กิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน 32% และกิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน 48%

A = ต้นทุนกิจกรรมบริการอาคารสถานที่

B = ต้นทุนกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์

C = ต้นทุนกิจกรรมตรวจสอบมาตรฐาน

D = ต้นทุนกิจกรรมออกใบอนุญาตให้ประชาชน

ดังนั้น สามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

$$A = 50,000 + 20\%B$$

$$B = 40,000 + 40\%A$$

$$C = 100,000 + 30\%A + 32\%B$$

$$D = 200,000 + 30\%A + 48\%B$$

เมื่อแก้สมการแล้ว ผลลัพธ์คือ

$$C = 139,782.61$$

$$D = 250,217.39$$

การใช้โปรแกรม Microsoft Excel คำนวณต้นทุนจะต้องใช้เวลามาก นอกจากนี้ส่วนราชการไม่สามารถปันส่วนต้นทุนระหว่างกิจกรรมได้โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel เนื่องจากโปรแกรม Microsoft Excel รองรับการปันส่วนระหว่างกิจกรรมได้เพียง 52 กิจกรรม และวิธีการกรอกข้อมูลค่อนข้างซับซ้อน

เมื่อกรมบัญชีกลางกำหนดให้ส่วนราชการใช้วิธีการปันส่วนแบบกลับไปกลับมา ส่วนราชการไม่สามารถคำนวณต้นทุนตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนดได้โดยปราศจากโปรแกรมช่วย ในการคำนวณต้นทุน โปรแกรม CGD_Costing V.2554 จะเอื้ออำนวยให้ส่วนราชการสามารถเลือกที่จะปันส่วนต้นทุนระหว่างกิจกรรมย่อยเพื่อกระจายต้นทุนจากกิจกรรมย่อยตัวหนึ่งเข้าสู่กิจกรรมย่อยอีกตัวหนึ่งโดยใช้เกณฑ์การปันส่วนไปมาระหว่างกิจกรรมย่อย (Reciprocal Allocation Method)

โปรแกรมนี้เป็นประยุต์ความรู้ด้านการบัญชีต้นทุน ความรู้ด้านการเขียนโปรแกรม และความรู้ด้านคณิตศาสตร์ขั้นสูงรวมกัน ทำให้โปรแกรมนี้เป็นโปรแกรมที่เหนือกว่าโปรแกรมช่วยการคำนวณ Microsoft Excel หรือโปรแกรมทางการบัญชีทั่วไป โดยใช้ตรรกะในการแก้สมการทางคณิตศาสตร์ มีตัวแปรจำนวนมาก และมีความซับซ้อนสูง ที่เรียกว่า Reduced Row Echelon มาเขียนโปรแกรมนี้ขึ้น

$$a_0 + a_1 + a_2 = -1$$

$$a_0 + 2a_1 + 4a_2 = 3$$

$$a_0 + 3a_1 + 9a_2 = 3$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & -1 \\ 1 & 2 & 4 & 3 \\ 1 & 3 & 9 & 3 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & -9 \\ 0 & 1 & 0 & 10 \\ 0 & 0 & 1 & -2 \end{bmatrix}$$

นอกจากนี้ โปรแกรม CGD_Costing V.2554 ช่วยในเรื่องของการแบ่งต้นทุนตามแหล่งของเงินและค่าเสื่อมราคา ทำให้รายงานต้นทุนมีประโยชน์มากกว่ารายงานต้นทุนที่ไม่แยกแหล่งของเงิน เนื่องจากลักษณะของการบริหารเงินภาครัฐยังมีลักษณะเป็นฐานเงินทุนอยู่ (Fund-based Management) มีการแบ่งแยกเงินในงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และโปรแกรม CGD_Costing V.2554 ยังช่วยในเรื่องของการแยกค่าเสื่อมราคา เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานงบประมาณมีลักษณะการจัดสรรเป็นเกณฑ์เงินสด ซึ่งแตกต่างกับบัญชีเกณฑ์คงค้างที่หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติ

5. รูปแบบวิธีการให้บริการ กรมบัญชีกลางในฐานะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคำนวณต้นทุนให้กับทุกส่วนราชการ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำข้อมูลต้นทุนไปใช้ในการประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานภาครัฐ และนำไปสู่การประเมินความคุ้มค่า อย่างไรก็ตามกรมบัญชีกลางพบข้อจำกัดเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนผลผลิต ดังนี้

5.1 ข้อจำกัดด้านบุคลากรและงบประมาณของแต่ละส่วนราชการ ส่วนราชการส่วนใหญ่มอบหมายให้กองคลังเป็นผู้จัดทำรายงานต้นทุนผลผลิต ซึ่งกองคลังของทุกส่วนราชการมีภาระหน้าที่ประจำอยู่แล้ว การรายงานต้นทุนผลผลิตซึ่งมีวิธีการคำนวณที่ซับซ้อน จึงทำให้ส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการจัดทำต้นทุนผลผลิตได้

5.2 ข้อจำกัดด้านระยะเวลาการจัดทำรายงานต้นทุนผลผลิต ซึ่งเป็นรายงานที่ใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อการบริหาร ดังนั้น การจัดทำรายงานต้นทุนผลผลิตต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและทันต่อเวลา

5.3 ข้อจำกัดด้านความซับซ้อนของวิธีการปันส่วนต้นทุนที่มีความถูกต้องสูง ซึ่งเดิมกรมบัญชีกลางใช้วิธีการปันส่วนต้นทุนทางตรง (Direct Allocation Method) ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดในการปันส่วนต้นทุน แต่ส่วนราชการที่มีความประสงค์ให้รายงานต้นทุนผลผลิตมีความถูกต้องมากที่สุด จำเป็นต้องใช้วิธีการปันส่วนที่ถูกต้องมากขึ้น คือ วิธีการปันส่วนแบบกลับป้อนกลับมา (Reciprocal Allocation Method) ซึ่งมีความซับซ้อนสูงและจำเป็นต้องมีโปรแกรมรองรับการคำนวณ

6. วัตถุประสงค์ โครงการคำนวณต้นทุนผลผลิต CGD_Costing V.2554 มีวัตถุประสงค์ให้ส่วนราชการสามารถจัดทำรายงานต้นทุนผลผลิตตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยใช้บุคลากรของส่วนราชการจำนวนน้อยและใช้ระยะเวลาที่สั้น โดยไม่ต้องเสียเงินงบประมาณในการจ้างที่ปรึกษา ซึ่งถ้าทุกส่วนราชการจ้างภาคเอกชนในการดำเนินการคำนวณต้นทุนผลผลิต จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก

7. ลักษณะโปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554
มีดังนี้

7.1 มีความง่ายต่อการใช้ (User-Friendly) โปรแกรมการคำนวณต้นทุน สามารถใช้โดยผู้ใช้ที่ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์หรือคณิตศาสตร์ขั้นสูง ก็สามารถคำนวณต้นทุนผลผลิต และจัดทำรายงานต้นทุนผลผลิตจัดส่งให้สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้

7.2 โปรแกรม CGD_Costing V.2554 สามารถออกรายงานต้นทุนในรูปแบบการรายงานต้นทุนแบบใหม่ที่มีการแยกแหล่งของเงิน

7.3 โปรแกรม CGD_Costing V.2554 ได้เลือกใช้โปรแกรม Microsoft Access ซึ่งเป็นกลุ่มโปรแกรมใน Microsoft Office ทำให้โปรแกรม CGD_Costing V.2554 สามารถใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ทุกเครื่อง โดยไม่จำเป็นต้องมีการติดตั้งโปรแกรม

7.4 สามารถคำนวณต้นทุนและออกรายงานได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเวลา โปรแกรม CGD_Costing V.2554 ต้องสามารถประมวลผลได้อย่างรวดเร็ว โดยกรมบัญชีกลางตั้งใจให้การประมวลการปันส่วนต้นทุนใช้เวลาสั้นที่สุด ซึ่งสามารถประมวลผลโดยใช้เวลาน้อยกว่า 10 นาที เมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ Microsoft Excel ในการคำนวณประมาณ 2 - 4 สัปดาห์เป็นอย่างน้อย โปรแกรม CGD_Costing V.2554 ทำให้เกิดการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของส่วนราชการได้อย่างเป็นสาระสำคัญ

7.5 รองรับข้อมูลที่มีอยู่แล้วจาก GFMS ซึ่งโปรแกรม CGD_Costing V.2554 สามารถรองรับการนำเข้าข้อมูลจากระบบ GFMS ได้ โดยผู้ใช้โปรแกรมเพียงแต่ใช้คำสั่งคัดลอกและวาง เพื่อนำเข้าข้อมูลจาก GFMS เข้าสู่โปรแกรม CGD_Costing V.2554

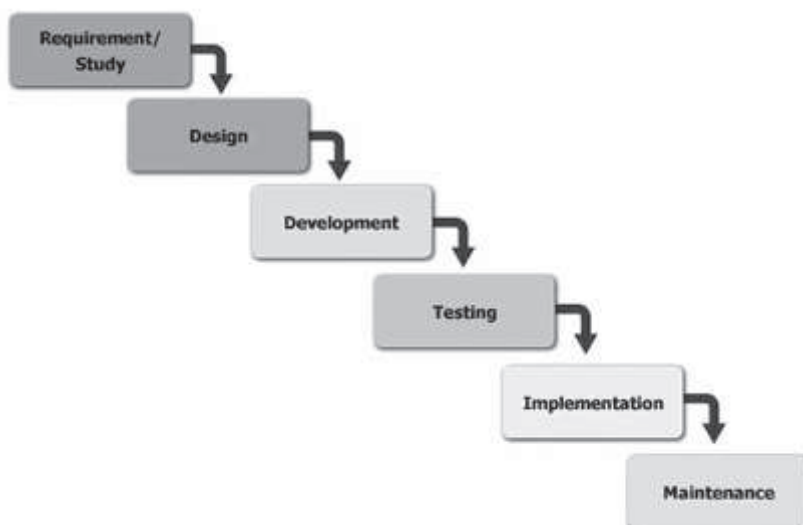
7.6 ส่วนราชการสามารถใช้วิธีการปันส่วนกลับไปกลับมา (Reciprocal Allocation Method) ในการปันส่วนต้นทุนได้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องสูงสุดในการคำนวณต้นทุนผลผลิต ดังนั้น การจัดทำโปรแกรม CGD_Costing V.2554 ต้องรองรับวิธีการปันส่วนที่ดีที่สุด

7.7 กรมบัญชีกลางและส่วนราชการไม่มีต้นทุนในการจัดทำรายงานต้นทุนผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

8. กระบวนการทำงาน

ในการพัฒนาโปรแกรม CGD_Costing V.2554 กรมบัญชีกลางใช้หลักของการพัฒนาระบบที่เรียกว่า System Development life cycle (SDLC) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

8.1 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ (Requirement Analysis) กรมบัญชีกลางเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณต้นทุนผลผลิต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 กรมบัญชีกลางพบว่า ส่วนราชการใช้เวลาหลายเดือนในการคำนวณต้นทุน และบางส่วนราชการไม่สามารถคำนวณต้นทุนส่งกรมบัญชีกลางทันตามกำหนดระยะเวลา ซึ่งจากการติดต่อประสานงานกับส่วนราชการ กรมบัญชีกลางพบว่า หลักเกณฑ์การคำนวณต้นทุนแบบเดิม (ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2551) ซึ่งเป็นการปันส่วนต้นทุนทางตรง (แบบง่าย) ส่วนราชการใช้ Microsoft Excel ในการคำนวณต้นทุน โดยส่วนราชการใช้เวลานานในการคำนวณและผลการคำนวณต้นทุนมีความคลาดเคลื่อนสูง

8.2 การออกแบบระบบ (Design) กรมบัญชีกลางออกแบบเมนูรูปแบบข้อมูลนำเข้า รูปแบบการนำเข้าเกณฑ์การปันส่วนต้นทุน รายงานการต้นทุน และรายงานประกอบต้นทุนผลผลิต ซึ่งโปรแกรมนี้สามารถ Export ข้อมูลออกไปในรูป Microsoft Excel ได้ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำข้อมูลไปใช้ต่อในการบริหารการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในด้านอื่นๆ ได้

8.3 การพัฒนาระบบ (Development) กรมบัญชีกลางได้ใช้โปรแกรม Microsoft Access ในการเขียนโปรแกรม CGD_Costing V.2554 เนื่องจาก Microsoft Access เป็น application หนึ่งใน Microsoft Office ซึ่งมีอยู่ใน PC ของทุกส่วนราชการ

8.4 การทดสอบ (Testing) กรมบัญชีกลางได้ทดสอบโปรแกรม 2 ครั้ง โดยครั้งแรกใช้ข้อมูลสมมติ ที่กำหนดขึ้นในเบื้องต้น และครั้งที่ 2 ทดสอบ โดยใช้ข้อมูลจริงที่เรียกจาก GFMS

8.5 ประกาศและจัดส่งให้ส่วนราชการนำไปใช้ (Implementation) กรมบัญชีกลางได้ส่งโปรแกรมในรูปแบบ CD-ROM และจัดฝึกอบรมการใช้โปรแกรมให้กับส่วนราชการในลักษณะกลุ่ม และฝึกอบรมแบบตัวต่อตัว กับส่วนราชการ

8.6 บำรุงรักษาระบบ (Maintenance) ในช่วงแรก โปรแกรม CGD_Costing V.2554 ได้พัฒนามาบนโปรแกรม Microsoft Access XP ซึ่งต่อมา กรมบัญชีกลางได้พัฒนาโปรแกรม CGD_Costing V.2554 ให้รองรับ Microsoft Access 2007 และ 2010 ได้

9. ประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ได้รับ

ข้อมูลต้นทุนกิจกรรมและผลผลิตของส่วนราชการสามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงาน ส่งเสริมให้หน่วยงานมีการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และกระตุ้นให้เกิดการแข่งขัน การใช้ทรัพยากร

ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยกรมบัญชีกลางได้นำข้อมูลต้นทุนกิจกรรมย่อย และผลผลิตย่อยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

9.1 ส่วนราชการมีข้อมูลต้นทุนกิจกรรมย่อยและผลผลิตย่อย โดยเป็น ข้อมูลในลักษณะเปรียบเทียบ 2 ปีงบประมาณ ทำให้ส่วนราชการมีฐานข้อมูล ต้นทุนผลผลิต เพื่อให้เห็นประสิทธิภาพการดำเนินงาน 2 ปีงบประมาณ นอกจากนี้ กรมบัญชีกลางสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้วิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบต้นทุน งานประเภทเดียวกันกับส่วนราชการอื่น

9.2 เกิดความโปร่งใสในการบริหารราชการ โดยข้อมูลต้นทุนผลผลิต ของส่วนราชการจะถูกเปิดเผยใน Website ของส่วนราชการ และ Website ของกรมบัญชีกลางในอนาคต เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียสามารถนำข้อมูลไปใช้ ในการวิเคราะห์ รวมถึงเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบต่อสาธารณะกับผู้บริหาร (Accountability)

9.3 วัดผลการดำเนินงาน รายงานต้นทุนผลผลิตของส่วนราชการ ได้นำไปใช้ในการวัดผลการดำเนินงาน โดยเป็นการแสดงการใช้ทรัพยากรของ ส่วนราชการในการผลิตผลผลิตส่งมอบให้กับประชาชน ซึ่งถูกนำไปใช้ ในการรายงานเพื่อการวัดความคุ้มค่า

9.4 จัดสรรงบประมาณ ต้นทุนผลผลิตสามารถใช้ในการจัดสรร งบประมาณได้ ซึ่งส่วนราชการสามารถพิจารณาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ ระดับกรม ถึงแม้ว่าการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ มีวิธีการคำนวณ ค่าใช้จ่ายผลผลิตที่แตกต่างจากกรมบัญชีกลาง เนื่องจากสำนักงาน งบประมาณใช้เกณฑ์เงินสดในการคำนวณค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลผลิต และเป็นการ ประเมินการใช้จ่ายเงินในอนาคต แต่โดยหลักการจัดสรรงบประมาณ ตามทฤษฎีควรนำต้นทุนจริงมาใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ซึ่งรูปแบบ การรายงานต้นทุนที่กรมบัญชีกลางกำหนดให้จะรองรับการจัดสรรงบประมาณ โดยได้จำแนกค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่ใช่ในวิธีการพิจารณาของงบประมาณ ปัจจุบันออก คือ เงินนอกงบประมาณ และค่าเสื่อมราคา อย่างไรก็ตามข้อมูล ค่าเสื่อมราคาเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจาก การจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงสินทรัพย์ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากของส่วนราชการ ก่อนที่จะทำการพิจารณาจัดสรรลงทุนที่เพิ่มขึ้น

9.5 กำหนดค่าธรรมเนียม ส่วนราชการหลายแห่งมีการเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมกับประชาชน เช่น การเรียกค่าธรรมเนียมในการให้บริการในการ ต่ออายุทะเบียนรถ ตัวอย่างเช่น กรมขนส่งทางบก คำนวณหาต้นทุนในการให้

บริการด้านจดทะเบียนรถยนต์ เท่ากับ 250 บาท ต่อ 1 รายการ ในการเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชน จากการให้บริการดังกล่าวก็ควรกำหนดอย่างเหมาะสมและชัดเจน ในกรณีที่กรมขนส่งทางบกพิจารณาว่า การเรียกเก็บค่าจดทะเบียนรถยนต์ควรรวมต้นทุนในการดำเนินงานบวกกับค่าธรรมเนียมอื่นด้วย เช่น ค่าบำรุงรักษาถนน ก็สามารถกำหนดให้ชัดเจน โดยมีการ Markup ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บเพิ่มขึ้นเพื่อนำเป็นรายได้เข้ารัฐก็ได้ นอกจากนี้ ข้อมูลต้นทุนสามารถใช้ในการอนุมัติเงินงบประมาณที่ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน ซึ่งกรมบัญชีกลางก็สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการอนุมัติเงินงบประมาณได้อย่างเหมาะสม

9.6 ปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กรมบัญชีกลางได้นำข้อมูลต้นทุนที่ส่วนราชการจัดทำและส่งมาให้กรมบัญชีกลางมาเปรียบเทียบต้นทุน โดยส่วนราชการที่มีต้นทุนต่อหน่วยของกิจกรรมสูง ต้องทำแผนลดรายจ่ายต่อหน่วยหรือแผนเพิ่มประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้การบริหารทรัพยากรของหน่วยงานมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมขึ้น โดยการเปรียบเทียบต้นทุน 2 ปีงบประมาณ และต้นทุนระหว่างส่วนราชการ ตัวอย่างการใช้ข้อมูลต้นทุนเชิงเปรียบเทียบ เช่น ถ้าในกรณีที่ส่วนราชการ 2 หน่วยงาน คำนวณหาต้นทุนกิจกรรมด้านยานพาหนะเท่ากับ 20 และ 10 บาท ต่อกิโลเมตร หน่วยงานที่มีต้นทุนสูงกว่าต้องหาเหตุผลของการใช้ต้นทุนที่มากกว่า หรือหน่วยงานที่มีต้นทุนสูงกว่ากำหนดให้หน่วยงานที่มีต้นทุนที่ต่ำกว่าเป็นต้นแบบในการดำเนินงาน (Benchmarking)

9.7 ทำให้เกิดความประหยัดด้านงบประมาณ ส่วนราชการไม่จำเป็นต้องจ้างที่ปรึกษาหรือเสียงบประมาณเพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมในส่วนของการโปรแกรมการคำนวณต้นทุนผลผลิต (License Fee) นอกจากนี้ โปรแกรม CGD_Costing V.2554 ทำให้ส่วนราชการสามารถคำนวณต้นทุนโดยใช้บุคลากรจำนวนน้อยและระยะเวลาที่จำกัด

9.8 ข้อมูลต้นทุนผลผลิตถูกใช้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของหน่วยงานภาครัฐ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนดให้ข้อมูลต้นทุนผลผลิตเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานของภาครัฐในระดับมิติประสิทธิภาพและมิติประสิทธิผล

unaru

โปรแกรมการคำนวณต้นทุน CGD_Costing V.2554 เป็นนวัตกรรม
เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ช่วยสนับสนุนส่วนราชการให้สามารถคำนวณต้นทุน
ฐานกิจกรรมและออกรายงานตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดได้อย่างสะดวก
รวดเร็ว โดยการป้อนส่วนต้นทุนที่มีความถูกต้องมากที่สุด ทำให้ส่วนราชการ
นำข้อมูลต้นทุนไปใช้ประโยชน์ต่อไปในการบริหารทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า
นับเป็นการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐภายใต้การบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี อย่างไรก็ตาม ส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐควรตระหนักและ
ให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงบริหารจัดการให้คุ้มค่า
มากที่สุดต่อไป

มาตรฐาน การบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1

□ การนำเสนองบการเงิน

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2556 ที่ผ่านมา กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน และให้ใช้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2556 เป็นต้นไป ซึ่งมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ถือเป็นมาตรฐานการบัญชีภาครัฐลำดับที่ 2 ที่ออกต่อจากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 13 เรื่อง สัญญาเช่า ที่กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้เมื่อเดือนธันวาคม 2554

□ ความเป็นมา

เนื่องจากการจัดทำงบการเงินถือเป็นเรื่องสำคัญ หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งต้องมีการจัดทำงบการเงินเพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ และจัดส่งให้กรมบัญชีกลางจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม แต่หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ในหัวข้อเรื่องงบการเงิน และมาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐ กำหนดไว้เป็นเวลานานแล้ว กรมบัญชีกลางจึงดำเนินการปรับปรุงโดยการกำหนดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐขึ้นใหม่ตามทิศทางของกรมบัญชีกลางที่ต้องการให้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ (International Public Sector Accounting Standard - IPSAS) ซึ่งจะส่งผลให้งบการเงินของหน่วยงานภาครัฐมีความถูกต้องโปร่งใส สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการทรัพยากร และเพื่อการบริหารจัดการด้านการเงิน การคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในตอนท้ายของบทความนี้จะมีการแสดงให้เห็นตารางเปรียบเทียบใจความสำคัญโดยย่อของเนื้อหาในมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐเดิมที่ถูกลบเลิก และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐใหม่ที่นำมาใช้แทน พร้อมทั้งเหตุผลหลักในการยกเลิกและใช้แทน

□ การอ้างอิง

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน พ.ศ. 2549 (IPSAS 1 : Presentation of Financial Statements (December 2006)) และมีการปรับปรุงใน พ.ศ. 2553 (Improvements to IPSASs - 2010) ซึ่งเป็นการจัดทำของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีภาครัฐระหว่างประเทศ (The International Public Sector Accounting Standards Board - IPSASB)

□ วัตถุประสงค์

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหาที่ต้องแสดงในงบการเงิน เพื่อให้การจัดทำงบการเงินของหน่วยงานเป็นไป

ในแนวทางเดียวกันและสามารถเปรียบเทียบกันได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบกับงบการเงินในงวดก่อนๆ ของหน่วยงาน และการเปรียบเทียบงบการเงินกับหน่วยงานอื่น อย่างไรก็ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับรายการที่มีลักษณะเฉพาะและเหตุการณ์อื่น เนื่องจากข้อกำหนดดังกล่าวได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับอื่น

□ ขอบเขตการถือปฏิบัติ

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ให้ใช้ปฏิบัติกับงบการเงินของทุกหน่วยงาน ดังต่อไปนี้

1. ส่วนราชการ หมายถึง กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากรม
2. หน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ หมายถึง หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน หน่วยงานอิสระอื่นของรัฐที่จัดตั้งโดยกฎหมายเฉพาะ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และทุนหมุนเวียน

□ หลักเกณฑ์ในการจัดทำงบการเงิน

ในการจัดทำงบการเงิน หน่วยงานต้องใช้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ดังต่อไปนี้

1. การนำเสนองบการเงินโดยถูกต้องตามที่ควรและเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ คือ งบการเงินต้องแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานทางการเงิน และกระแสเงินสดของหน่วยงานโดยถูกต้องตามที่ควร การแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควร คือ การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของผลกระทบของรายการเหตุการณ์อื่นๆ และเงื่อนไขต่างๆ ตามคำนิยามและเกณฑ์การรับรู้รายการสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย พร้อมกับเปิดเผยถึงการถือปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างชัดเจนโดยไม่มีเงื่อนไข การที่งบการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรก็ต่อเมื่องบการเงินนั้นถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและหน่วยงานต้องถือปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 เลือกและนำนโยบายการบัญชีไปถือปฏิบัติตามที่กำหนดใน มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลง ประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด (เมื่อมีการประกาศใช้) ซึ่งได้กำหนด ลำดับชั้นของแนวทางปฏิบัติที่บังคับใช้ในการพิจารณาเลือกใช้นโยบาย การบัญชีของผู้บริหารในกรณีที่ไม่มีความชัดเจนการบัญชีภาครัฐกำหนดไว้ เป็นการเฉพาะสำหรับรายการนั้นๆ

1.2 นำเสนอข้อมูลตลอดจนนโยบายการบัญชีในลักษณะที่มีความ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เชื่อถือได้ เปรียบเทียบกันได้ และเข้าใจได้

1.3 เปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะ ของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจ ถึงผลกระทบของรายการ เหตุการณ์ และเงื่อนไขอื่น ที่มีผลต่อฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

2. **งบการเงินต้องจัดทำขึ้นตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่อง** เว้นแต่ มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงาน หรือหยุดดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบต่องบการเงินต้องประเมินความสามารถในการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องของหน่วยงาน เมื่อผู้รับผิดชอบต่องบการเงินได้ทำการประเมินความ สามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง หากพบว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระ สำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือสภาพการณ์ใดที่อาจทำให้เกิดความสงสัยอย่างมี นัยสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของหน่วยงาน หน่วยงานต้องเปิดเผยให้ทราบถึงความไม่แน่นอนเหล่านั้น ในกรณีที่งบการเงินมิได้ จัดทำขึ้นตามหลักการดำเนินงานต่อเนื่อง หน่วยงานจะต้องเปิดเผยถึงข้อเท็จจริงนี้ พร้อมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินนั้น และเหตุผลที่หน่วยงานไม่อาจ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้

3. **ความสม่ำเสมอในการนำเสนอ** การจัดทำและนำเสนอของงบการเงิน ต้องมั่นใจว่างบการเงินสามารถเปรียบเทียบกันได้กับงบการเงินงวดก่อนของหน่วยงาน และกับงบการเงินของหน่วยงานอื่นประเภทเดียวกัน การเปรียบเทียบกันได้ งบการเงินนั้นต้องจัดทำขึ้นโดยใช้นโยบายการบัญชี และการจัดประเภทรายการ อย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกันทุกงวดบัญชี ยกเว้น ภายหลังการเปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระ สำคัญในลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงาน หรือการทบทวนงบการเงินแล้ว ว่าการนำเสนอและการจัดประเภทรายการในงบการเงินแบบใหม่จะทำให้การ นำเสนอของงบการเงินมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และเกิดจากการที่มาตรฐานการบัญชี ภาครัฐกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการนำเสนอของงบการเงิน

4. **ความมีสาระสำคัญและการนำเสนอด้วยย่อรวม** งบการเงินเป็นผลของการประมวลรายการทางบัญชีหรือเหตุการณ์อื่นจำนวนมากที่ได้รวมเป็นประเภทตามลักษณะหรือหน้าที่ของรายการนั้นๆ โดยการจัดกลุ่มเข้าตามลักษณะและหน้าที่ของรายการ เพื่อนำเสนอข้อมูลให้มีความกระชับ และจัดเป็นรายการแต่ละบรรทัดเพื่อแสดงในงบการเงินหรือแสดงรายละเอียดของบัญชีที่มีลักษณะแบบเดียวกันในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานควรเลือกแยกแสดงรายการสำหรับรายการบัญชีที่มีสาระสำคัญ โดยอาจจะพิจารณาจากขนาด และลักษณะของรายการไปพร้อมกัน

5. **การหักกลบ** การแสดงรายการสินทรัพย์และหนี้สิน ในงบแสดงฐานะการเงิน หรือรายได้ และค่าใช้จ่าย ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน จะนำมาหักกลบกันไม่ได้ หน่วยงานต้องแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน และรายได้ และค่าใช้จ่าย แยกจากกัน การหักกลบรายการในงบแสดงฐานะการเงินหรืองบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน จะทำให้ความสามารถของผู้ใช้งบการเงินในการเข้าใจรายการ และความสามารถในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตลดลง เว้นแต่การหักกลบนั้นจะสะท้อนสาระของรายการหรือสภาพการณ์นั้น อย่างไรก็ตาม การวัดมูลค่าของสินทรัพย์ซึ่งแสดงสุทธิจากบัญชีปรับมูลค่าไม่ถึงเป็นการหักกลบรายการ ตัวอย่างเช่น การแสดงสินค้าคงเหลือสุทธิจากค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย และลูกหนี้สุทธิจากค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น

6. **ข้อมูลเปรียบเทียบ** หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลของงวดก่อนเปรียบเทียบสำหรับทุกรายการที่แสดงในงบการเงินงวดปัจจุบัน หากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐมิได้อนุญาตหรือกำหนดเป็นอย่างอื่น หน่วยงานต้องแสดงข้อมูลเชิงบรรยายและพรรณนาในลักษณะข้อมูลเปรียบเทียบด้วย หากข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเข้าใจงบการเงินของงวดปัจจุบัน และเพื่อความถูกต้องเหมาะสม หน่วยงานต้องปรับปรุงหรือแก้ไขการแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินปีก่อนให้สอดคล้องกับงบการเงินปีปัจจุบัน และให้เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินของปีปัจจุบัน แต่ถ้าหากไม่สามารถจัดประเภทบัญชีให้เข้ากับงบการเงินงวดปัจจุบัน ควรเปิดเผยถึงเหตุผลที่ไม่สามารถจัดประเภทรายการให้เข้ากับงบการเงินงวดปัจจุบันได้

□ องค์ประกอบของงบการเงิน

งบการเงินฉบับสมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ประกอบด้วยรายการทุกข้อ ดังต่อไปนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน เป็นงบที่แสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน ณ วันใดวันหนึ่ง องค์ประกอบที่สำคัญ คือ สินทรัพย์ หนี้สิน และสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
2. งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นงบที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของหน่วยงานสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ องค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับการวัดผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ บัญชีรายได้ และค่าใช้จ่าย
3. งบกระแสเงินสด เป็นงบที่แสดงการไหลเข้าและไหลออกของกระแสเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด ในระหว่างงวดบัญชีหนึ่งๆ ว่าหน่วยงานได้ดำเนินกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมการลงทุน และกิจกรรมการจัดหาเงินอย่างไร
4. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน เป็นงบที่แสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนในระหว่างงวดบัญชี
5. รายงานเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรและจำนวนเงินที่ใช้จริง ซึ่งอาจจะแสดงเป็นรายงานแยกต่างหากหรือแสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน
6. หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และข้อมูลนโยบายการบัญชีอื่นๆ ที่หน่วยงานเลือกใช้อย่างเหมาะสม รวมถึงข้อมูลที่ต้องเปิดเผยเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินไม่เข้าใจผิดในสาระสำคัญของงบการเงิน

□ งบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงินต้องแยกแสดงสินทรัพย์และหนี้สินเป็นรายการหมุนเวียนและไม่หมุนเวียน เว้นแต่การแสดงรายการตามสภาพคล่องจะให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและให้ความหมายมากกว่า เช่น กรณีงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงานที่ทำหน้าที่คล้ายกับสถาบันการเงิน ซึ่งแสดงสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดตามลำดับของสภาพคล่อง

สินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึง สินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. คาดว่าจะได้รับประโยชน์ หรือตั้งใจจะขาย หรือใช้ภายในรอบระยะเวลาดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
2. ถือไว้โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้น คือ มีไว้เพื่อค้า
3. คาดว่าจะได้รับประโยชน์ภายในระยะเวลา 12 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน
4. สินทรัพย์ดังกล่าวเป็นเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด และไม่มีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนหรือการใช้ชำระหนี้สินภายในระยะเวลาอย่างน้อย 12 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

สินทรัพย์อื่นที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้างต้นต้องจัดเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

หนี้สินหมุนเวียน หมายถึง หนี้สินที่เข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. คาดว่าจะมีการชำระภายในรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของหน่วยงาน
2. ถึงกำหนดชำระภายใน 12 เดือน นับจากวันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน หรือ
3. หน่วยงานไม่มีสิทธิให้เลื่อนการชำระหนี้ออกไปอีกเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน นับจากงวดที่รายงาน

หนี้สินอื่นที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้างต้นต้องจัดเป็นหนี้สินไม่หมุนเวียน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ยังได้กำหนดรายการขั้นต่ำที่ต้องมีในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

1. เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
2. ลูกหนี้จากรายการที่มีการแลกเปลี่ยน
3. เงินค้างรับจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน (เช่น เงินโอนต่างๆ)
4. สินค้าคงเหลือ
5. วัสดุคงเหลือ
6. เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยใช้วิธีส่วนได้เสีย
7. สินทรัพย์ทางการเงิน (ไม่รวมจำนวนเงินที่แสดงภายในข้อ 1, 2, 3 และ 6)

8. สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน
9. อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
10. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
11. เจ้าหนี้เงินโอน
12. เจ้าหนี้จากรายการที่มีการแลกเปลี่ยน
13. ประมาณการหนี้สิน
14. หนี้สินทางการเงิน (ไม่รวมจำนวนเงินที่แสดงภายในข้อ 11, 12 และ 13)
15. ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม (ที่แสดงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน) และ
16. สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับนี้กำหนดให้หน่วยงานต้องเปิดเผยส่วนประกอบของรายการที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยการเปิดเผยอาจจะกระทำในงบแสดงฐานะการเงิน หรือหมายเหตุประกอบงบการเงินก็ได้

ส่วนจบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน จบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน จบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผู้เขียนจะเขียนในฉบับหน้าละ

[การประเมินผลบัญชีภาครัฐ]

ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ.2551 ข้อ 103 กำหนดให้หน่วยผู้เบิก นำเอกสารการรับจ่ายเงินมาเป็นหลักฐานบันทึกบัญชี ตามหลักการและนโยบายบัญชีที่กระทรวงการคลังกำหนด และ ข้อ 104 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำรายงานการเงินเมื่อสิ้นปีงบประมาณเสนอหัวหน้าส่วนราชการ พร้อมทั้งส่งให้สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบรับรอง ซึ่งการจัดทำบัญชีและ รายงานการเงินเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อข้อมูลทางบัญชี ของส่วนราชการเอง ส่วนราชการจึงต้องควบคุมและตรวจสอบ

การจัดทำรายงานการเงินให้มีความครบถ้วนถูกต้อง ดังนั้น หากส่วนราชการมีการตรวจสอบสภาพทางบัญชีเป็นประจำ จะได้รับรักษาสุขภาพทางบัญชีได้ทันเวลา ส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชีและรายงานการเงินมีความครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้การจัดทำบัญชีภาครัฐได้ดำเนินการโดยอาศัยเครื่องมือที่เป็นระบบ GFMS เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและการจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้มีความคล่องตัวมากขึ้น แต่ผลการติดตามตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานระดับกรม และการออกตรวจเยี่ยมส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า รายงานการเงินของส่วนราชการยังมีข้อผิดพลาดเคลื่อน ซึ่งอาจเกิดจากความผิดพลาดของบุคลากร (Human error) ที่บันทึกข้อมูลเข้าระบบ GFMS ซึ่งมีหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่การบันทึกในระบบจัดซื้อจัดจ้าง ระบบเบิกจ่ายเงิน ระบบรับและนำส่งเงิน และระบบสินทรัพย์ถาวร ซึ่งข้อมูลในระบบดังกล่าวจะเชื่อมโยงมาบันทึกในระบบบัญชีแยกประเภท หากงานในแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่มีการประสานความร่วมมือที่ดี จะส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชีอาจจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ซึ่งกรมบัญชีกลางในฐานะที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำกับดูแลการจัดทำบัญชีภาครัฐ จึงได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลบัญชีภาครัฐขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีของส่วนราชการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบัญชีจากภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ โดยให้ส่วนราชการระดับหน่วยเบิกจ่ายรายงานผลการประเมินฯ ให้กรมต้นสังกัดทราบ และส่วนราชการระดับกรมรายงานผลการประเมินฯ ในภาพรวม ให้กระทรวงต้นสังกัดและกรมบัญชีกลางทราบ โดยกรมบัญชีกลางคาดหวังว่าผลจากการประเมินฯ จะเป็นสิ่งจูงใจให้ส่วนราชการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

เกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้ประเมินผลฯ เป็นรายหน่วยเบิกจ่าย ดังนี้

1. แสดงข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องตามดุลบัญชีปกติกทุกบัญชี
2. ไม่มีบัญชีพักเงินนำส่ง หรือบัญชีพักเงินส่อรับคงค้างในระบบ GFMS
3. ไม่มีบัญชีพักสินทรัพย์ (ระบุประเภท) คงค้างในระบบ GFMS และส่วนราชการต้องประมวลผลค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์รายตัวเป็นปัจจุบัน

4. แสดงยอดคงเหลือของบัญชีเงินสดในมือถูกต้องตรงกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันในส่วนราชการจัดทำนอกระบบ GFMIS

5. จัดทำงบกระทบยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นเดือนทุกบัญชี

6. บันทึกปรับปรุงบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

7. ส่งรายงานการเงินประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและสำเนารายงานการเงินดังกล่าวให้กรมบัญชีกลางทราบภายใน 60 วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 มีหน่วยงานทั้งสิ้น 214 แห่ง ได้รับรางวัล 6 แห่ง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมส่งเสริมสหกรณ์

ในช่วงต่อไปนับจากนี้กรมบัญชีกลางจะบูรณาการเชิงรุกในการกำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐ ด้านการเงินและบัญชี เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติงานด้านบัญชีแก่หน่วยงานภาครัฐ ในการก้าวไปพร้อมกันกับการพัฒนาบัญชีภาครัฐสู่สากล ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการเตรียมความพร้อมทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยเร่งพัฒนามาตรฐานการบัญชีภาครัฐให้เป็นสากล อ้างอิงจาก International Public Sector Accounting Standard (IPSAS) และมาตรฐานการบัญชีของสภาวิชาชีพ พร้อมกับการพัฒนาระบบบัญชีภาครัฐให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

END

นายกุลเศรษฐ์ ลิ้มปิยากร
นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ

“กั๊บดัก” กับ “การพัฒนา ระบบราชการ”

สวัสดีท่านสมาชิกวารสารกรมบัญชีกลางทุกท่าน
หลังจากห่างหายกันไป 1 ปีกว่าๆ ผมจึงได้โอกาสมาพบปะ
ท่านสมาชิกอีกครั้งหนึ่ง สำหรับเรื่องที่จะมาพูดคุยกับ
ทุกท่านในวันนี้ เป็นเรื่องที่ผมได้รับโอกาสไปศึกษาเพิ่มเติม
เกี่ยวกับ “การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)”
ณ University of Maastricht ประเทศเนเธอร์แลนด์
ซึ่งหัวข้อที่เลือกมาพูดคุย คือ เรื่อง “กั๊บดัก” กับ
“การพัฒนาระบบราชการ”

ท่านสมาชิกคงคุ้นเคยกับการพัฒนาระบบราชการกันมาเป็นอย่างดี ท่านเคยสงสัยหรือไม่ว่าการพัฒนาระบบราชการบางครั้งทำไมจึงเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ หรือบางครั้งรู้สึกท้อแท้ว่า พัฒนาไปก็ไม่เกิดประโยชน์ หนักไปกว่านั้นคือ รู้สึกว่าไม่สามารถพัฒนาได้ เพราะงานหลักก็เยอะอยู่แล้ว มาให้ทำโน่นทำนี้ ไม่เห็นจะได้ประโยชน์อะไรเลย เสียเวลาเปล่าๆ ซึ่งความคิดเหล่านี้เกิดขึ้นไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทย ประเทศอื่นๆ ก็เกิดขึ้นเช่นเดียวกันไม่ว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะหาสาเหตุของความรู้สึกเหล่านี้ เพื่อจะตอบคำถามว่า ทำไมการพัฒนาระบบราชการจึงยากเย็นแสนเข็ญ ทั้งๆ ที่ก็รู้ว่า การพัฒนาเป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ทำให้เจริญขึ้น รวดเร็วขึ้น ผู้รับบริการ (ประชาชน) ได้รับการบริการที่ดี มีมาตรฐาน

หลายประเทศก้าวผ่านข้อคำถามข้างต้นได้ และสามารถพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการความคาดหวังของประชาชนในประเทศของตนได้เป็นอย่างดี แต่ก็มีอีกหลายประเทศที่ไม่สามารถตอบคำถามหรือหาทางออกจากปัญหาข้างต้น ทำให้ยังวนเวียนอยู่ในเรื่องการพัฒนาที่ไม่ประสบความสำเร็จสักที เห็นแสงสว่างที่อยู่ปลายอุโมงค์ แต่เดินอย่างไรก็ไม่ถึงหรือที่เรียกว่า ยังติดอยู่ใน “กับดัก” อยู่นั่นเอง

ความเป็นมา

ปัจจุบันระบบราชการในทุกประเทศเผชิญกับการท้าทายจากหลายปัจจัย มีแรงกดดันจากทั้งภาคเอกชนและรัฐบาลให้ปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มุ่งเน้นประชาชนเป็นสำคัญ (People Centric) รัฐบาลในหลายๆ ประเทศจึงได้มีการนำวิธีการต่างๆ เข้ามาปรับเปลี่ยนระบบราชการของประเทศตน เช่น การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายภาครัฐ (Cost Reduction) การลดขนาด (Downsizing) การกระจายอำนาจ (Decentralization) การใช้บริการจากภายนอกองค์กร (Outsourcing) การตั้งศูนย์บริการร่วม (Shared Service Center: SSC) การแปรรูปให้เอกชนดำเนินการ (Privatization) เป็นต้น ซึ่งบางประเทศอาจใช้เพียงวิธีการเดียว หรือหลายวิธีการร่วมกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและบริบทของระบบราชการในประเทศนั้น

แต่ละวิธีการที่กล่าวมาข้างต้นจะมีปัญหาตามมาด้วยเสมอ เพราะทุกวิธีการกระทบต่อระบบราชการเดิมที่ดำเนินการอยู่ไม่มากนักน้อย ยิ่งหากประเทศใดเลือกวิธีการแบบผสมผสาน (หลายวิธีร่วมกัน) ก็จะพบกับปัญหาที่ต้องแก้ไขมากขึ้นตามลำดับ ปัญหาที่ตามมาในแต่ละวิธีการประกอบไปด้วย

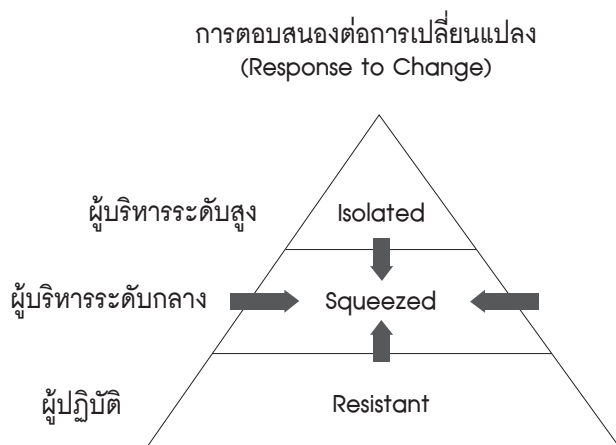
นอกจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบระบบราชการในด้านโครงสร้างแล้ว รัฐบาลต่างๆ ก็ได้นำวิธีการบริหารจัดการต่างๆ เข้ามาสู่ระบบราชการเพื่อพัฒนา ด้านการบริหารด้วย ซึ่งเครื่องมือที่นำมาใช้ก็มีมากมาย ไม่ว่าจะเป็น Balanced Scorecard (BSC), Management by Objective (MBO), Knowledge Management (KM), SWOT Analysis, Total Quality Management (TQM), 7-S, Business Process Reengineering: BPR) ฯลฯ ซึ่งปัญหาที่พบจากการนำวิธีการ บริหารจัดการใหม่ๆ เหล่านี้มาใช้ ก็คือ “วิธีการเหล่านี้ต้องการเวลา” ที่จะ ทำความเข้าใจ ปฏิบัติ และให้ผลลัพธ์ออกมา ซึ่งหมายความว่า ต้องใช้เวลาหลายปี กว่าผลสำเร็จของการพัฒนาระบบบริหารจัดการจะเกิดขึ้น แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ ประสบความสำเร็จเพราะเมื่อปฏิบัติไปได้ระยะหนึ่งก็เปลี่ยนวิธีการใหม่เข้ามาแทน ซึ่งส่งผลเสียทั้งทางตรง และทางอ้อมกับระบบราชการของประเทศนั้นๆ กล่าวคือ ผลเสียทางตรง คือ รัฐบาลสูญเสียงบประมาณจำนวนมากมหาศาลที่ลงทุนไปกับระบบหนึ่ง ซึ่งผลลัพธ์ยังไม่ปรากฏ เมื่อยกเลิกไปก็ต้องลงทุนกับระบบใหม่อีก เป็นการสูญเสีย งบประมาณ สำหรับผลเสียทางอ้อม คือ การทำให้บุคลากรในระบบราชการ เบื่อหน่าย หดศรัทธากับเรื่องการบริหารจัดการ เพราะต้องเรียนรู้ระบบใหม่ ตลอดเวลา ไม่เห็นประโยชน์ และผลลัพธ์ที่จะได้จากการดำเนินการดังกล่าว ทั้งๆ ที่ระบบบริหารจัดการที่นำมาใช้เป็นระบบบริหารจัดการที่ดี

สาเหตุของปัญหา

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระบบราชการของประเทศต่างๆ บางประเทศก็ประสบความสำเร็จ เพราะสามารถบริหารจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ บางประเทศก็ยังคงติดอยู่ในวังวนของปัญหาดังนั้น การจะแก้ไขปัญหาได้ ต้องเข้าใจที่มาของปัญหาก่อน ซึ่งที่มาของปัญหาที่เกิดขึ้น ก็คือ “การเปลี่ยนแปลง (Change)” นั่นเอง

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างองค์กรหรือการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร สิ่งที่ต้องพิจารณาและต้องการข้ามผ่าน คือ การต่อต้านหรือขัดขืน (Resistance) ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติและคาดการณ์ได้ “การเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องธรรมชาติ และการต่อต้าน/ขัดขืนต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ก็เป็นผลตามธรรมชาติที่เกิดขึ้น” นักวิชาการจึงมองว่า “การเปลี่ยนแปลงใดที่ไม่มีการต่อต้าน/ขัดขืนเป็นเรื่องที่ต้องเฝ้าระวัง” เพราะแสดงว่าเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงนั้นมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น

การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กรมีในหลายรูปแบบและหลายระดับ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มบุคลากรขององค์กรออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้ปฏิบัติ ในส่วนของผู้บริหารระดับสูง การตอบสนองจะแสดงออกในรูปแบบของความแปลกแยก (Isolated) ส่วนผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งถือเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นกำลังขับเคลื่อนหลักขององค์กรจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของความรู้สึกกดดัน (Squeezed) เพราะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกลุ่มบุคคลนี้จะได้รับแรงกดดันใน 2 ทาง คือ จากผู้บริหารระดับสูง และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ในขณะที่ผู้ปฏิบัติจะแสดงออกในลักษณะของการไม่ยอมรับหรือต่อต้าน (Resistant)

ดังนั้น สิ่งสำคัญในการที่จะผลักดันการพัฒนาระบบราชการให้ประสบความสำเร็จ คือ การสร้างการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ลดการต่อต้าน/ขัดขืน การแปลกแยก การกีดกัน ซึ่งทั้งหมดทั้งปวงที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ คือ “การเปลี่ยนความเชื่อ (Mindset) ของบุคลากรในภาคราชการนั่นเอง” เพราะปัญหาการต่อต้าน หรือการขัดขืนทั้งหมดสุดท้ายก็คือเรื่องของ “คน (People)” ซึ่งการจะเปลี่ยนความเชื่อของคน คือ การเปลี่ยนทัศนคติ (Attitude) พฤติกรรม (Behavior) และวัฒนธรรม (Culture)

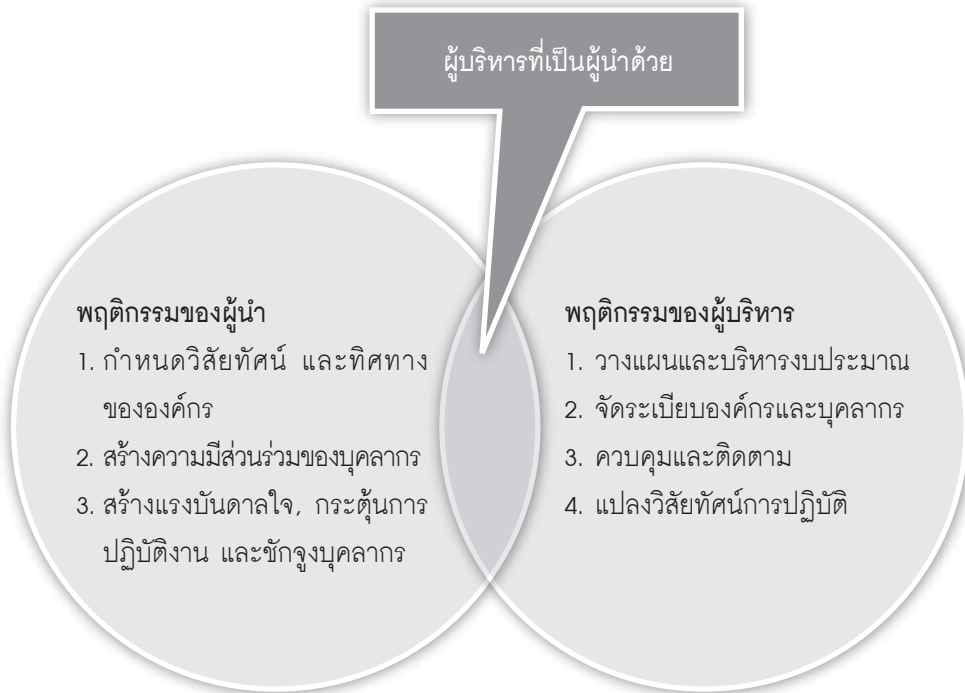
สิ่งที่คาดหวังจากการเปลี่ยนแปลงระบบราชการไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างองค์กรหรือการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหาร คือ การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน หรือ การเปลี่ยนแปลงแบบมีส่วนร่วม (Evoked Change) ซึ่งจะมีลักษณะที่ซับซ้อน ใช้ระยะเวลานาน สร้างความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งจะตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงแบบบังคับ (Imposed Change) ที่เป็นในลักษณะการสั่งการ (ไม่สร้างความเข้าใจ การมีส่วนร่วม) สามารถดำเนินการได้เร็วในระยะเวลานั้น แต่จะมีแรงต้านจากบุคลากรในองค์กรมาก (แต่การเปลี่ยนแปลงในระบบราชการส่วนใหญ่จะเป็นแบบหลัง จึงมักไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และสร้างปัญหาในองค์กรเพิ่มมากขึ้น)

แนวทางการแก้ไขปัญหา

เมื่อรู้ถึงต้นตอของปัญหาที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงไม่ประสบความสำเร็จ และเป้าหมายหรือรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่ควรจะเป็นแล้ว การหาแนวทางการแก้ไขจึงเป็นประเด็นต่อมาที่จะต้องพิจารณา และอย่างที่เราทราบดีอยู่แล้วว่า ปัญหาทั้งหมดคืออยู่ที่การเปลี่ยน Mindset ของคน การแก้ปัญหาก็ต้องแก้ด้วยคน เช่นเดียวกัน หรือแก้โดยการสร้างภาวะผู้นำ (Leadership) ในผู้บริหาร (Manager) ทุกระดับขององค์กร

ผู้บริหาร กับ ผู้นำแตกต่างกัน เพราะผู้บริหารอาจไม่ใช่ผู้นำที่ดีก็ได้ ดังนั้น การสร้างภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการผลักดันการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในองค์กรให้เกิดขึ้น และประสบความสำเร็จ การสร้างภาวะผู้นำ (Leadership) ไม่เฉพาะผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น ผู้บริหารระดับกลางก็ต้องมีภาวะผู้นำเช่นเดียวกัน เพราะผู้บริหารระดับกลางมีบทบาทสำคัญหรือเป็นกุญแจหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในองค์กร

พฤติกรรมของผู้นำและผู้บริหาร

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของผู้นำและผู้บริหาร โดยสิ่งที่ต้องการ คือ บริเวณจุดตัดของทั้ง 2 วงกลม คือ “ผู้นำที่มีพฤติกรรมการบริหารด้วย” หรือ “ผู้บริหารที่มีพฤติกรรมผู้นำด้วย” เพราะจะส่งผลให้การบริหารจัดการภายในองค์กรโดยเฉพาะการบริหารการเปลี่ยนแปลงสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น และประสบผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมผู้นำที่สำคัญ คือ การวาดภาพในอนาคตขององค์กร กำหนดทิศทาง ถ่ายทอดให้บุคลากรทราบ เพื่อเดินไปในทิศทางเดียวกัน ชักจูง สร้างแรงกระตุ้น และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของบุคลากร ทั้งนี้ ก็เพื่อให้บุคลากรในองค์กรยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ (Buy-in) เพราะอย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า แรงต้านต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาจากบุคลากรในองค์กร ซึ่งก็คือความรู้สึกของบุคลากร (Emotion) ดังนั้น หากผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำก็จะสามารถทำให้บุคลากรยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ซึ่งอาจสรุปได้ว่า “การบริหารการเปลี่ยนแปลง คือ การบริหารความรู้สึกของบุคลากรภายในองค์กร” นั่นเอง

John P. Kotter ได้เขียนหนังสือชื่อ “Leading Change” ขึ้น โดยได้ระบุถึง 8 ขั้นตอน ที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลงประสบความสำเร็จ (เกิดขึ้นได้) ประกอบด้วย

1. สร้างความตระหนักและความรู้สึกถึงความเร่งด่วนที่จะต้องเปลี่ยนแปลง (Establish a sense of urgency) เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญ หรือเหตุผลที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง
2. สร้างแนวทางการดำเนินการร่วมกันของทุกภาคส่วนในองค์กร (Forming a powerful guiding coalition)
3. กำหนดวิสัยทัศน์ (Creating a vision)
4. ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ (Communicating the vision) เพื่อให้บุคลากรทราบและเข้าใจทิศทางที่องค์กรจะเดินไป
5. ให้อำนาจบุคลากรในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด (Empowering others to act on the vision) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และความรู้สึกเป็นเจ้าของ
6. วางแผนดำเนินการรวมทั้งสร้างชัยชนะระยะสั้น (Planning for and creating short-term wins) เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความสำเร็จ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในแต่ละครั้งใช้เวลานานกว่าผลลัพธ์จะปรากฏ การสร้าง Short-term wins จึงเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในการผลักดัน กระบวนการเปลี่ยนแปลงให้เดินต่อไปได้
7. ผนึกกำลังบุคลากรในองค์กรและขยายผลการเปลี่ยนแปลงให้มากขึ้น (Consolidating improvements and producing still more change)
8. ปลุกฝัง/หล่อหลอมแนวทางใหม่เข้าสู่วัฒนธรรมองค์กร (Institutionalizing new approaches) เพื่อให้ผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมีความยั่งยืน

สิ่งต่อมาหลังจากที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมของผู้นำ และทราบถึงแนวทางการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ประสบความสำเร็จแล้ว ผู้บริหารองค์กรจะต้องสร้างความเชื่อมั่น (Trust) ให้กับบุคลากรภายในองค์กรด้วย ซึ่งการสร้างเชื่อมั่นไม่ใช่เรื่องง่าย และเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลานาน แต่เมื่อบุคลากรมีความเชื่อมั่นในผู้บริหารแล้ว การเปลี่ยนแนวความคิด (Mindset) และสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นภายในองค์กรก็จะไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป เพราะบุคลากรพร้อมที่จะ Buy-in ตามผู้บริหาร

การสร้างเชื่อมั่นกับบุคลากรในองค์กรอาศัยปัจจัยดังแสดงในแผนภาพต่อไปนี้

สรุป

การเปลี่ยนแปลงใดๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างหรือระบบการบริหาร จะไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากไม่สามารถเปลี่ยนแนวความคิด (Mindset) ของบุคลากรในองค์กรนั้นๆ ได้ เพราะการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับคนเสมอ หรือลึกไปกว่านั้น คือ “ความรู้สึกของคน (Emotion)”

การเปลี่ยนแนวความคิด (Mindset) ของบุคลากรในองค์กร ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ (Leadership) จึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้บริหารหมายถึงผู้บริหารในทุกระดับชั้น โดยเฉพาะผู้บริหารระดับกลางซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร

ปัจจัยที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องมี คือ การสร้างเชื่อมั่น (Trust) ให้เกิดขึ้น เพราะความเชื่อมั่นเป็นปัจจัยสำคัญในการ buy-in ของบุคลากรในองค์กร และนำไปสู่การเปลี่ยนแนวความคิด (Mindset) ซึ่งจะส่งผลทำให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นประสบความสำเร็จได้

เมื่อวิเคราะห์ระบบราชการจะพบว่า การไม่ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็มาจากการขาดปัจจัยหลักทั้ง 3 ประการ คือ ผู้บริหารขาด Leadership จึงทำให้ไม่ได้รับความเชื่อมั่น (Trust) จากบุคลากร ทำให้บุคลากรไม่ buy-in กับนโยบายต่างๆ ที่ออกมา ส่งผลให้ไม่สามารถเปลี่ยน Mindset ของบุคลากรในองค์กรได้ การเปลี่ยนแปลงจึงไม่ประสบความสำเร็จ ไม่สามารถหลุดจากกับดักการพัฒนาระบบราชการได้

END

อนงค์นาง เล้งประถม¹
ดร.กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ²

“การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างโดยใช้แบบจำลอง CAPM : กรณีศึกษาหลักทรัพย์ DCON , DRT , Q-CON , RCI , SUPER , และ TASCOT”

(A Study of the comparisons of risk and rates of return of building materials business by Capital Asset Pricing Model (CAPM) : Securities cases DCON, DRT, Q-CON, RCI, SUPER, and TASCOT)

ภาวะปัจจุบันที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเก็บออมกับธนาคารเพียงอย่างเดียว อาจได้รับผลตอบแทนไม่เพียงพอที่จะชดเชยค่าครองชีพที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เราควรเริ่มมองหาวิธีที่จะช่วยให้เงินออมที่เก็บไว้งอกเงยขึ้นโดยผ่านการลงทุน ซึ่งการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากภายในตลาดหลักทรัพย์

¹ นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์พิเศษ โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสำหรับผู้จัดการยุคใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มีกลุ่มหลักทรัพย์ให้นักลงทุนเลือกลงทุนหลากหลาย หนึ่งในนั้นคือหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง เนื่องจากกลุ่มธุรกิจดังกล่าวเป็นกลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ซึ่งถือเป็นปัจจัยสี่ของมนุษย์ รวมถึงเป็นเครื่องแสดงความมั่งคั่งของประเทศและผู้ครอบครอง ฉะนั้น หลักทรัพย์กลุ่มนี้จึงมีโอกาสดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว จึงจะสามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่ นักลงทุนได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งการลงทุนในหลักทรัพย์แม้จะสร้างผลตอบแทนแก่นักลงทุนได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องแบกรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นด้วย และยังผลให้นักลงทุนไม่สามารถบรรลุเป้าประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้น ก่อนที่จะตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ใดๆ นั้น นักลงทุนควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ

“การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์โดยใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM)” พบว่า หลักทรัพย์ BBL, KBANK, KTB, SCB, TMB มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้าน้อยกว่า 1 แต่มากกว่า 0 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก หลักทรัพย์ดังกล่าวมีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด กล่าวได้ว่าเป็นหลักทรัพย์เชิงรับ ดังนั้น นักลงทุนควรตัดสินใจลงทุนหรือซื้อหลักทรัพย์นั้นไว้ เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีโอกาสจะปรับตัวสูงขึ้น ในขณะที่หลักทรัพย์ BAY มีความเสี่ยงน้อยกว่าตลาด มีอัตราผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนของตลาดในสัดส่วนที่น้อยกว่า นักลงทุนควรตัดสินใจไม่ลงทุนหรือขายหลักทรัพย์นั้น เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีมูลค่าสูงกว่าที่ควรจะเป็น (กิตติยาพร คชอนันต์ และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2555))

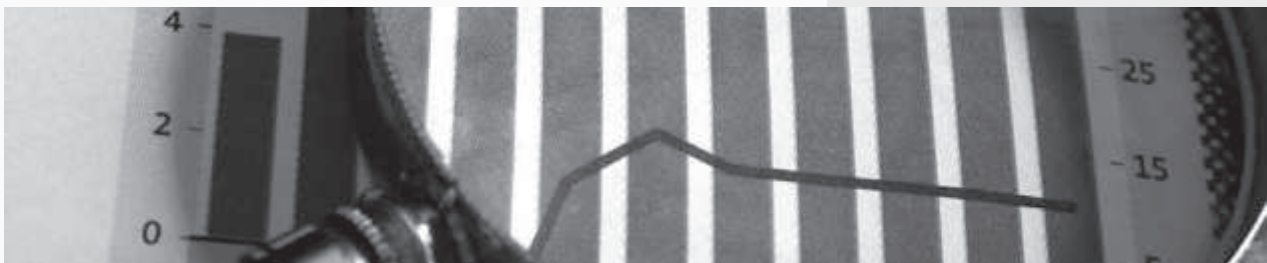
“การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทน ความเสี่ยง และการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร” พบว่า หลักทรัพย์ TVO, SSC, GFPT เมื่อนำหุ้นที่เหมาะสมมาเปรียบเทียบกับราคาของตลาดหลักทรัพย์แล้วราคาหลักทรัพย์เกิด Undervalue คือ ราคาหุ้นสามัญที่ซื้อขายในตลาด สูงเกินกว่ามูลค่าที่แท้จริงที่คำนวณได้ นักลงทุนจึงควรขายหุ้นของบริษัทเหล่านี้ เพราะราคาจะปรับตัวต่ำลงมา (กฤตวร ดั่งประเสริฐผล (2553))

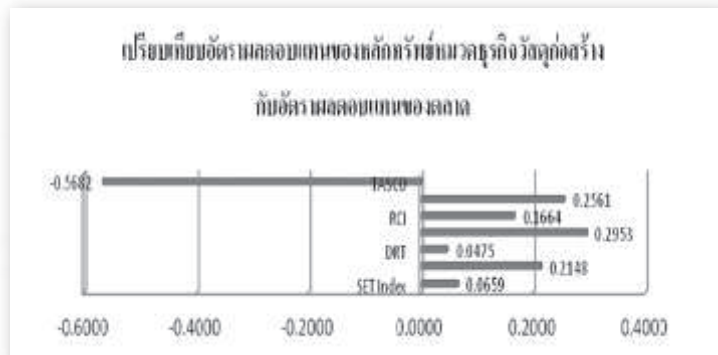
ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยครั้งนี้จึงทำการศึกษาโดยยึดแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ หรือ CAPM ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีความสามารถในการพยากรณ์ และเปรียบเทียบการพยากรณ์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของแต่ละหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้นักลงทุน สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น และเสริมสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุน อีกทั้งยังสามารถชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการเติบโตของธุรกิจหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง และทิศทางของระบบเศรษฐกิจประเทศไทยได้อีกด้วย

ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์ของ Markowitz (อ้างอิงใน จิรต์น์ สังข์แก้ว, 2547 : 203-204) ตามแนวคิดทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์นั้น ถือว่าผู้ลงทุนต้องการอัตราผลตอบแทนจากกลุ่มหลักทรัพย์สูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง โดยอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทุกประเภทส่งผลกระทบต่อกัน และผลกระทบนี้มีความสำคัญในการพิจารณากระจายการลงทุน ในการเลือกกลุ่มหลักทรัพย์ที่เหมาะสมที่สุดนั้น มีข้อสมมติฐานว่าผู้ลงทุนเป็นผู้ไม่ชอบความเสี่ยง (risk aversion) ซึ่งหมายถึงว่า ถ้ามีหลักทรัพย์ 2 ประเภท ให้อัตราผลตอบแทนเท่ากัน ผู้ลงทุนย่อมเลือกหลักทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า ดังนั้น หากทางเลือกในการลงทุนใดยังมีความเสี่ยงสูงขึ้น ผู้ลงทุนย่อมต้องการอัตราผลตอบแทนที่สูงขึ้นด้วย รวมทั้งมีข้อสมมติว่า ผู้ลงทุนเป็นผู้ไม่มีความพึงพอใจ (nonsatiation) ซึ่งหมายความว่า ถ้ามีหลักทรัพย์ 2 ประเภท ที่มีความเสี่ยงเท่ากัน ผู้ลงทุนย่อมเลือกหลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าเสมอ และยิ่งมีการลงทุนที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงขึ้น ผู้ลงทุนย่อมมีความพอใจมากขึ้น และทฤษฎีแบบจำลองการกำหนดราคาหลักทรัพย์ : Capital Asset Pricing Model (CAPM) (อ้างอิงใน วรณี ชลนภาสฤติย์ และคณะ, 2537:85) แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (Capital Asset Pricing Model : CAPM) เป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลทางสถิติเพื่อประเมินผลตอบแทน ปังชี้ถึงผลการดำเนินงานของหน่วยลงทุนทฤษฎีดังกล่าว พัฒนาโดย Markowitz ค้นพบทฤษฎีกลุ่มหลักทรัพย์สมัยใหม่ ใน ค.ศ.1952 ต่อมา William F.Sharpe John Lintner และ Jan Mossin ได้นำทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์เป็นทฤษฎีการกำหนดราคาหลักทรัพย์ หรือเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางว่า

แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ จะแสดงเป็นตัวแบบดุลยภาพของความสัมพันธะหว่างผลตอบแทนที่คาดหวังกับความเสี่ยง ความเสี่ยงในที่นี้จะหมายถึง ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) หรือความเสี่ยงที่ไม่สามารถกำจัดออกไปได้โดยการกระจายการลงทุนไปยังหลักทรัพย์ต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการซื้อขายหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย SET INDEX และราคาปิดหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง ซึ่งจะทำให้การศึกษาหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 6 หลักทรัพย์ ได้แก่ บริษัท ดีคอน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน) : DCON, บริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน) : DRT, บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชันโปรดักส์ จำกัด (มหาชน) : Q-CON, บริษัท โรแยล ซีรามิค อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) : RCI, บริษัท ซูเปอร์บล็อก จำกัด (มหาชน) : SUPER และ บริษัท ทิปปิกแอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน) : TASCO ซึ่งการศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างโดยใช้แบบจำลอง CAPM : กรณีศึกษาหลักทรัพย์ DCON , DRT , Q-CON , RCI , SUPER , และ TASCO แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา อธิบายเกี่ยวกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี และคำจำกัดความที่เกี่ยวข้อง และส่วนที่ 2 วิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงระยะเวลาวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 รวมเป็นระยะเวลา 489 วันทำการ เพื่อคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์, ค่าสัมประสิทธิ์เบต้า และอัตราผลตอบแทนที่ต้องการ โดยการใช้สูตรแบบจำลอง (CAPM) (Capital Asset Pricing Model)

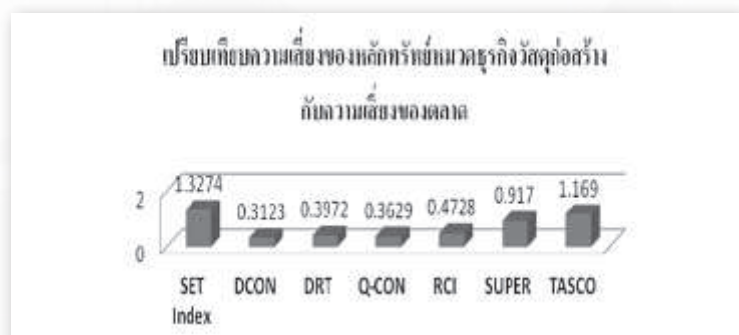

ภาพประกอบที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างกับผลตอบแทนของตลาดในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2554 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555

จากภาพประกอบที่ 4.1 ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 0.0659 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) หลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าตลาด มีจำนวน 4 หลักทรัพย์ คือ Q-CON, SUPER, DCON และ RCI ตามลำดับ

2) หลักทรัพย์ที่ให้อัตราผลตอบแทนต่ำกว่าตลาด มีจำนวน 2 หลักทรัพย์ คือ DRT และ TASC0 ตามลำดับ

ภาพประกอบที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบความเสี่ยงของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างกับความเสี่ยงของตลาดในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 - 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555

จากภาพประกอบที่ 4.2 ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงของตลาดหลักทรัพย์ มีค่าเท่ากับ 1.3274 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างพบว่า หลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างทั้ง 6 หลักทรัพย์ มีค่าความเสี่ยงที่ต่ำกว่าตลาด ซึ่งได้แก่ หลักทรัพย์ TASCO, SUPER, RCI, DRT, Q-CON และ DCON ตามลำดับ

ภาพประกอบ 4.3 เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างกับค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของตลาด ในช่วงระยะเวลาวันที่ 4 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 28 ธันวาคม 2555

จากภาพประกอบที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของตลาดมีค่าเท่ากับ 1.0 ซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์เบต้าของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างพบว่า หลักทรัพย์ทั้ง 6 หลักทรัพย์ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้า ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก ได้แก่ TASCO, SUPER, RIC, DRT, Q-CON และ DCON ซึ่งหลักทรัพย์ TASCO มีค่าสัมประสิทธิ์เบต้าสูงที่สุดเท่ากับ 1.169 รองลงมา ได้แก่ SUPER, RIC, DRT, Q-CON และ DCON

หลักทรัพย์	Ri	Rcapm	การตัดสินใจ
DCON	63.03	6.94	Undervalued
DRT	14.37	8	Undervalued
Q-CON	91.12	7.57	Undervalued
RCI	39.26	8.95	Undervalued
SUPER	41.91	14.52	Undervalued
TASCO	-18.5	17.67	Overvalued

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนเพื่อการตัดสินใจลงทุนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างหลักทรัพย์ ในช่วงระยะเวลาวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555 รวมเป็นระยะเวลา 489 วันทำการ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า หลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างที่มีอัตราผลตอบแทนที่ต้องการมากกว่าผลอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง มี 5 หลักทรัพย์ คือ DCON, DRT, Q-CON, RCI, และ SUPER ตามลำดับ จะเห็นว่าเมื่อนำอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง (R_i) กับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง (R_{capm}) มาเปรียบเทียบ โดยหลักทรัพย์ที่นักลงทุนตัดสินใจลงทุนนั้น เป็นหลักทรัพย์ที่ $R_i > R_{capm}$ แสดงว่า หลักทรัพย์เหล่านี้เป็นหลักทรัพย์ที่มีราคาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เมื่อเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง ณ ระดับความเสี่ยงเดียวกันกับเส้นตลาดหลักทรัพย์ เพราะมีอัตราผลตอบแทนสูงกว่าตลาดบนเส้นตลาดหลักทรัพย์ในระดับความเสี่ยงเดียวกัน และหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างที่มีอัตราผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง น้อยกว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังนั้น มี 1 หลักทรัพย์ คือ หลักทรัพย์ TASCO นักลงทุนจะตัดสินใจไม่ลงทุนหรือขาย หลักทรัพย์นั้น เพราะหลักทรัพย์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะปรับตัวลดลง ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของนักลงทุนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องนั้น ในการนำตัวแบบการกำหนดราคาหลักทรัพย์ (CAPM) มาประยุกต์ใช้กับหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยที่ได้เป็นผลลัพธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีต และนำมาใช้สำหรับการพยากรณ์ในอนาคต ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะเวลาที่แตกต่างกัน ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะแตกต่างกัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง

ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และในการพิจารณาว่าจะเลือกลงทุนในแต่ละหลักทรัพย์หรือไม่ โดยพิจารณาเฉพาะอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงเท่านั้นยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจ เนื่องจากยังมีอีกหลายปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ มีหลายงานวิจัยที่พบว่านอกจากเรื่องความเสี่ยงที่นำมาพิจารณาลงทุนแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ผู้ลงทุนต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ อาทิ ผลทางจิตวิทยา (Psychology) ปัจจัยด้านดอกเบี้ย อัตราเงินเฟ้อ สภาพการตลาดและการแข่งขันนโยบายของรัฐ ภาษี การบริหารงานของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ ทำให้ผู้ลงทุนต้องทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ ประกอบการตัดสินใจลงทุน ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน (Fundamental Analysis) ซึ่งเป็นการพิจารณาปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อหลักทรัพย์มาเป็นตัวกำหนดราคาหลักทรัพย์ และการวิเคราะห์ทางเทคนิค (Technical Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในรูปแบบการเคลื่อนไหวของราคาในอดีต มาวิเคราะห์ราคาหลักทรัพย์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๕๑๐

บรรณานุกรม

- กฤตวร ตั้งประเสริฐผล.(2553). “ การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนความเสี่ยง และการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธุรกิจเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร.”การวิจัยโครงการเฉพาะเรื่องบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ.(2556). “การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนหลักทรัพย์กลุ่มวัสดุก่อสร้างโดยใช้แบบจำลองการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM)”. วารสารการเงินการลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม
- กิตติยาพร ชาญนันท และกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ.(2555). “การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารพาณิชย์ โดยใช้ทฤษฎีการตั้งราคาหลักทรัพย์ (CAPM)”วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2555.

- จิรัตน์ สังข์แก้ว.(2543). “การลงทุน”.(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จิรัตน์ สังข์แก้ว.(2547).“การลงทุน”.(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
หน้า176-204.
- ปณิฏฐา ชีสังวร. (2550). “การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนความเสี่ยงและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคา
หลักทรัพย์หมวดธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรพรรณ นันทแพทย์. (2552). “การศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงตามแบบจำลอง CAPM
ในหลักทรัพย์กลุ่มธนาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”.การประชุมวิชาการระดับชาติ,
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วิไลพรรณ ตาวิชกุล. (2551). “รูปแบบจำลอง CAPM การศึกษาเปรียบเทียบความเสี่ยงและอัตรา
ผลตอบแทนของหลักทรัพย์กลุ่มธนาคาร”.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- วรรณิ ชลภาสกิจ และคณะ. (2537). “เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการการเงินและลงทุน”.นนทบุรี,
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 82-85.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน.(2548). “ ทฤษฎีตลาดทุน”. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, หน้า: 38-39.
- สุนันท์ ตรงต่อศักดิ์ (2548) “การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในหลักทรัพย์
กลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมัน” สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิริวรรณ โฉมจำบุญ. (2548). “หลักและนโยบายการลงทุน”. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:ที พีเอ็น เพรส.
- หทัยพันธ์ ปัญญทิพย์. (2553). “วิเคราะห์ความเสี่ยงและอัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในกลุ่มพัฒนา
อสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อุไรวรรณ โชติสิทธิฤทธิ์.(2549). “การวิเคราะห์ผลตอบแทนของหลักทรัพย์หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- อัญญา ชันธวิทย์. (2547). “การวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการลงทุนในหลักทรัพย์”. กรุงเทพฯ ,
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, หน้า 22.
- Weera Weerakhajornsak, Kittiphun Khongsawatkiat, And faculty (2008). “Asset Pricing in Energy
Sector: The Evidence from Stock Exchange of Thailand”. The First National Conference
on Graduate Research for Business Management 2008. May 29, 2008. University of the
Thai Chamber of Commerce.

เกร็ดเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เกี่ยวกับการทำฐานข้อมูล เพื่อใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาล

สวัสดิฯค่ะท่านผู้อ่านทุกท่าน สำหรับวารสารกรมบัญชีกลาง ฉบับนี้ สำนักมาตรฐานค่าตอบแทนและสวัสดิการ กลุ่มงานสวัสดิการ โรงพยาบาลข้าราชการ ขอแนะนำเกร็ดเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ซึ่งจะว่าไปแล้วก็อาจไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยเลย หากเกิดปัญหาขึ้นเมื่อจะใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาล โดยกลุ่มงานฯ ได้รวบรวมประเด็นที่มีการสอบถามบ่อยๆ มาเสนอในรูปแบบของ 9 ข้อคำถาม - คำตอบ นะคะ

1. ฐานข้อมูลค่ารักษาพยาบาล หมายถึงอะไร

หมายถึง ฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ที่มีข้อมูลของข้าราชการ ลูกจ้างประจำผู้ได้รับเบี้ยหวัดบำนาญ รวมทั้งบุคคลในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว ที่นายทะเบียนของส่วนราชการระดับกรมและส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่ดูแลตรวจสอบ เพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุง ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และกรมบัญชีกลางนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์สำหรับตรวจสอบสิทธิในการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาล

2. ทำไมต้องทำฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ

กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลาง เริ่มดำเนินการปฏิรูประบบการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ในสถานพยาบาลของทางราชการ ทั้งประเภทผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี 2545 โดยให้สถานพยาบาลส่งข้อมูลค่ารักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิและส่งคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น จึงต้องมีการตรวจสอบว่า เป็นผู้มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลในสิทธิสวัสดิการข้าราชการหรือไม่ โดยตรวจสอบสิทธิจากฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ เพื่อสถานพยาบาลจะดำเนินการเบิกเงินแทนผู้มีสิทธิต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา 5 วรรคสอง พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. 2553 กำหนดให้ผู้มีสิทธิมีหน้าที่รายงานข้อมูลของตนเองและบุคคลในครอบครัวของตนต่อส่วนราชการเจ้าสังกัดพร้อมทั้งรับรองความถูกต้องของข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล

3. ผู้มีสิทธิทำฐานข้อมูลที่ไหนและทำอย่างไร

ผู้มีสิทธิ คือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ ผู้ได้รับเบี้ยหวัดบำนาญ แจ้งข้อมูลของตนเองและบุคคลในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา คู่สมรสและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย พร้อมด้วยสำเนาหลักฐานทะเบียนสมรส / หย่า สูติบัตร ใบเปลี่ยนชื่อ (หากมี) โดยแจ้งต่อนายทะเบียนบุคลากรภาครัฐของส่วนราชการเจ้าสังกัด

4. นายทะเบียนบุคลากรภาครัฐ หมายถึงใคร

หมายถึง ข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งจากส่วนราชการผู้เบิกระดับกรมหรือส่วนภูมิภาค ซึ่งดำรงตำแหน่งในกองการเจ้าหน้าที่ หรือมีหน้าที่ดูแลทะเบียนประวัติ (ก.พ.7) ของข้าราชการในสังกัด ทั้งนี้ หากไม่มีข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งข้างต้น ให้แต่งตั้งข้าราชการที่มีหน้าที่เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้กับผู้มีสิทธิในสังกัด ทำหน้าที่แทน โดยนายทะเบียนดังกล่าวมีหน้าที่ตรวจสอบ เพิ่มเติม ปรับปรุง แก้ไข ข้อมูลของผู้มีสิทธิในสังกัด รวมถึงบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิ ให้ข้อมูลถูกต้องและเป็นปัจจุบันเสมอ

5. การเบิกค่ารักษาพยาบาล มีวิธีการอย่างไร

สถานพยาบาลของทางราชการ

กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลประเภทผู้ป่วยใน ตรวจสอบสิทธิแล้ว “มีสิทธิ” สามารถแจ้งสถานพยาบาลขอเลขอนุมัติผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตรวจสอบสิทธิแล้วพบว่า “ไม่มีสิทธิ” ให้ผู้มีสิทธิขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาลจากส่วนราชการต้นสังกัด และนำไปยื่นต่อสถานพยาบาลก่อนออกจากสถานพยาบาล หากได้ชำระเงินค่ารักษาพยาบาลประเภทผู้ป่วยในไปแล้ว ให้ผู้มีสิทธิต้องยื่นเรื่องต่อส่วนราชการต้นสังกัด เพื่อขอทำความเข้าใจกับกรมบัญชีกลางก่อนการเบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลให้กับผู้มีสิทธิต่อไป

กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลประเภทผู้ป่วยนอก ที่ได้สมัครเบิกจ่ายตรงไว้แล้ว สถานพยาบาลจะเป็นผู้เบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในส่วนที่เบิกได้แทนผู้มีสิทธิ

กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ ที่ไม่ได้สมัครเข้าร่วมโครงการเบิกจ่ายตรง ผู้มีสิทธิต้องชำระค่ารักษาพยาบาลไปก่อนแล้วนำหลักฐานใบเสร็จรับเงินไปยื่นขอเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัดได้

สถานพยาบาลของเอกชน (เฉพาะที่เข้าร่วมโครงการกับกรมบัญชีกลาง)

สถานพยาบาลเป็นผู้เบิกโดยตรงกับกรมบัญชีกลาง

6. ตรวจสอบสิทธิได้ที่ไหน

Website ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th ผ่านเมนู “ตรวจสอบสิทธิ”
หรือตรวจสอบสิทธิ ณ สถานพยาบาลของทางราชการที่เข้ารับการรักษา

7. ตรวจสอบสิทธิแล้วพบว่า ไม่มีสิทธิ ต้องทำอย่างไร

กรณีตรวจสอบสิทธิแล้วพบว่า ไม่มีสิทธิ ทั้งที่มีข้อมูลปรากฏในฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ สมบูรณ์ อาจมีสาเหตุจาก นายทะเบียนของส่วนราชการมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ข้อมูลของผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวภายหลังรอบการส่งข้อมูลให้สถานพยาบาล เนื่องจากกรมบัญชีกลางมีการตัดรอบการส่งข้อมูลให้สถานพยาบาลตรวจสอบสิทธิทุก 15 วัน (ประมาณวันที่ 4 และ 18 ของเดือน)

กรณีตรวจสอบสิทธิแล้วพบว่า ไม่มีสิทธิ และฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ไม่สมบูรณ์ อาจมีสาเหตุจากการบันทึกข้อมูลไม่ถูกต้อง เช่น กรณีบิดา มารดา มีบุตรเป็นข้าราชการหลายคน บุตรทุกคนต้องแจ้งข้อมูลของบิดา มารดา ให้ถูกต้องตรงกัน มิฉะนั้น จะทำให้ข้อมูลของ บิดา มารดา ไม่สมบูรณ์ และทำให้ ไม่มีสิทธิ หรือกรณีผู้มีสิทธิ สมรส หรือมีบุตร หากไม่มีการแจ้งและจัดส่งสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องให้นายทะเบียนต้นสังกัด เพื่อบันทึกเลขที่เอกสารอ้างอิงในฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ทำให้ข้อมูล ไม่สมบูรณ์ ดังนั้น คู่สมรส หรือบุตร จึงไม่สามารถใช้สิทธิได้

ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาดังกล่าว หากเป็นผู้ป่วยใน ให้ใช้หนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาลจากต้นสังกัดยื่นต่อสถานพยาบาล หากเป็นผู้ป่วยนอก ให้ชำระเงินไปก่อนแล้วนำใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลไปยื่นขอเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัด และติดต่อนายทะเบียนส่วนราชการที่มีสิทธิสังกัดอยู่เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

8. กรณีบุคคลในครอบครัวที่มีอาชีพครูโรงเรียนเอกชนและหมดสิทธิจากครูโรงเรียนเอกชนแล้ว แต่ในฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ ยังปรากฏ “สิทธิครูเอกชน” จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง

ให้ติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนเอกชนนั้นสังกัดอยู่ เพื่อขอหนังสือใบอนุญาตต่างๆ (ร.12) เรื่องขออนุญาตถอนครูโรงเรียนเอกชน ออกจากการเป็นครูประจำการของโรงเรียนเอกชน เพื่อให้สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนส่งข้อมูลผู้ไม่มีสิทธิจากครูเอกชนให้กรมบัญชีกลาง เพื่อดำเนินการคืนสิทธิข้าราชการให้กับบุคคลในครอบครัวที่มีสิทธิจากกรมบัญชีกลาง

แต่หากได้รับใบอนุญาตนี้แล้ว แต่ “สิทธิข้าราชการ” ยังไม่ปรากฏให้ผู้มีสิทธิที่เป็นข้าราชการ นำใบอนุญาตนี้พร้อมใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลแนบในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่ส่วนราชการต้นสังกัด

9. กรณีตรวจสอบสิทธิแล้วพบว่า บุคคลในครอบครัวมีสิทธิประกันสังคม ทั้งที่ได้ลาออกจากการเป็นผู้ประกันตนที่มีสิทธิประกันสังคมแล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อให้สามารถใช้สิทธิข้าราชการได้

ในเบื้องต้นผู้มีสิทธิจะต้องสอบถามสำนักงานประกันสังคมว่า ความคุ้มครองดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ซึ่งเมื่อสิ้นสุดลง สิทธิของผู้ที่ติดสิทธิประกันสังคมจะถูกปรับให้เป็น “สิทธิข้าราชการ” (ตามรอบการประมวลผลข้อมูล) ทั้งนี้ เนื่องจากกรมบัญชีกลางจะไม่มีข้อมูลกรณีของผู้มีสิทธิประกันสังคมที่ไม่ได้รับความคุ้มครองจากกองทุนประกันสังคมแล้ว เพราะสำนักงานประกันสังคมจะไม่ส่งข้อมูลของบุคคลนั้นมายังกรมบัญชีกลาง

หวังว่าคำถาม - คำตอบ เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่านหรือช่วยคลายข้อข้องใจสำหรับบางท่านที่เคยมีคำถามในใจตรงกับที่ได้นำเสนอ อย่างไรก็ตาม หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติม สามารถติดต่อที่หมายเลขโทรศัพท์ 02 127 7000 ต่อ 4684 ค่ะ